

Jakintasunen bilduma – 1

Erabil eta lan daitezkeen zehar jakintasunak

1 – Jarrerak (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 84-86. or.)

Autonomia erakutsi espazioan, gauzei eta jendeei buruz; bere gorputza ezagutu; jokamoldea iharduerari egokitu; gorputz trebetasuna erakutsi.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixti-mirixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Jokamoldea talde egoerari egokitu; parte hartu; besteekin harremanetan jarri; besteari behatu, bestea onartu eta errespetatu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixti-mirixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Elgarrekilako bizitzaren arauak ulertu eta onartu, gogokoak ez direnak barne.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixti-mirixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Estetikaren sendikortasuna ukan eta bere gustuak adierazi, beste obretan ere.

3 Atabalak **5** Txalo, txalo **8** Eskuak txalo **9** Esku joko **11** Erhi potots jauna
13 Bost erhi **14** Erhi pitiña **15** Arroltzeak **17** Eskuak garbiak ditut
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak

Ixtorioak, egoerak, jokoak eta gauzak irudikatu eta sortu. Hasi errealitatearen eta asmatuaren bereizten.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixti-mirixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Jendeen, landareen, animaleen munduari buruz interesa erakutsi. Gauza teknikoei eta gertakari naturalei ere.

2 Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo **6** Gure gatua
7 Bi gizon lodi **10** Arraina **12** Xokoleta **15** Arroltzeak **16** Merkatura
17 Eskuak garbiak ditut **19** Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi
22 Xirixti-mirixti **23** Zamalkari **25** Suhiltzaileak

2 – Espazioaren eta denboraren oinarritzko kontzeptuen eraikuntza

(ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 88. or.)

Bere burua kokatu leku batean.

4 Oiloak **5** Txalo, txalo **6** Gure gatua **7** Bi gizon lodi **11** Erhi potots jauna
12 Xokoleta **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **24** Sagarra

Bere buruari ezaubideak eman eta kodetu.

4 Oiloak **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **16** Merkatura
17 Eskuak garbiak ditut **20** Uhainak

Ibilbide sinple bati jarraitzen jakin.

4 Oiloak **7** Bi gizon lodi **11** Erhi potots jauna **16** Merkatura **20** Uhainak
23 Zamalkari

Bere burua denbora hurbilean kokatu eta hasi kronologiari ohartzen (oraina, eguna, astea).

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixti-mirixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Denboraren eta espazioaren markak adierazi.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

3 – Metodologia jakintasunak (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 89-91 or.)

Oroimena erabili egoera ezagunetan oinarrituz.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Ixorioen, kantuen, olerkien... eta beste segiden gogoan atxikitzen trebatu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Egitasmo batean parte hartu, helburua ezaguturik.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Berdintasunak eta ezberdintasunak bereizi (itxurak/formak, koloreak, izariak, soinuak...).

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Hasi indar berezi baten egiten eta lana artarekin burutzen. Gela barneko antolaketa errespetatu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Agindu/manu bat ulertu eta bete.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Jakintasunen bilduma – 2

Erabil eta lan daitezkeen hizkuntza jakintasunak

1 – Elgarrekin bizi : komunikatu. (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 94. or.)

Hitza hartu eta molde ulergarrian bere burua adierazi.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Galderen edo erantzunen egiten ikasi.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Testu laburrak (olerkiak...) adierazi eta gogoan atxiki.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Gertakari baten kondakizuna ulertarazi pertsona helduari.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

2 – Idatzari hurbildu. (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 96-98. or.)

Testu batean, elementu zenbaiten bereizten ikasi, beren sentsuaren eta funtzioaren ezagutzeko (izenburua, sinadura...).

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Eguneroko hitz batzuen ezagutzen ikasi.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Ahozkoaren eta idatziaren arteko loturari ohartu; esaldi sinple baten hitzak (silabak, fonemak...) bederazka ezagutzen ikasi.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Fitxa edo liburuxka baten eraikitzen ikasi, jadanik landuak izan diren testu laburrak eta irudiak bilduz.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gata 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixiti-mirixiti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

3 – Mintzatzen ikasi. Nork bere hizkuntza eraiki.

(ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 100-101. or.)

Gauza, egintza eta sendimenduak izendatu eguneroko egoeretan.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Hiztegi zehatza gogoan atxiki eta doakion kontestuan erabili.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Gramatika arau batzuei ohartu (pluralaren marka...).

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Aditzen denboraldiak, izenordeak eta lokailuak aldatuz erabili.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Ikasi hiztegia beste egoera batzuetan baliatu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Aho hizkuntzaren elementuak ezagutu (soinuak...), bereizi, baliatu (hitz jokoak), elgarri lotu (hitz berriak sortu...).

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

4 – Iharduera grafikoa (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 104. or.)

Eguneroko gauzen eta pertsonaien marrazten ikasi.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Ikasgelako ihardueri dagozkien hitz edo berdin esaldi labur batzu kopiatzen ikasi, eta hitzari osotasuna emateko gisan, idazkera lotuan trebatzen hasi.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirixiti-mirixiti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Jakintasunen bilduma – 3

Erabil eta lan daitezkeen erakas alorretako jakintasunak

1 – Ikasteko baliabideak : matematika.

(ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 106-107. or.)

Gauzen ezaugarri zenbait ezagutu, horien konparatzeko, bereizteko, sailkatzeko eta ordenatzeko.

Zenbaki prozedura numerikoa (edo ez numerikoa) obratu. Beste biduma batek bezainbeste gauza dituen bilduma bat egin. Gauza kopuru bera duten bi bilduma egin. Bildumen artean, erkaketak, zatiketak, banaketak... egin.

Zenbaki ezagutuen segida luzatu eta zenbatzeko baliatu.

Formak ezagutu, ezberdindu eta sailkatu.

Bere burua espazioan kokatu.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gatua 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 18 Oiloa 20 Uhainak
21 Peio eta Maddi 22 Xirixti-mirixti 23 Zamalkari 24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

1 Olentzero 5 Txalo, txalo 12 Xokoleta 13 Bost erhi 16 Merkatura

1 Olentzero 13 Bost erhi 16 Merkatura

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gatua 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixti-mirixti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

4 Oiloak 5 Txalo, txalo 6 Gure gatua 7 Bi gizon lodi 11 Erhi potots jauna
12 Xokoleta 16 Merkatura 18 Oiloa 19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta
Maddi 23 Zamalkari 24 Sagarra

2 – Munduari ohartu (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 112. or.)

Animalien eta landareen biziaren ezaubideei ohartu.

2 Piko, piko 4 Oiloak 5 Txalo, txalo 6 Gure gatua
7 Bi gizon lodi 10 Arraina 11 Erhi potots jauna
13 Bost erhi 14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura
17 Eskuak garbiak ditut 19 Argi-oilarrak 20 Uhainak
21 Peio eta Maddi 24 Sagarra

3 – Elgarrekin bizi (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 119. or.)

Elgarrekin bizitzeko arauak onartu.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gatua 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixti-mirixti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

4 – Iruditu, senditu, sortu. (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 120. or.)

Botzarekin jostatu eta haren ahalak ikertu.

1 Olentzero 2 Piko, piko 3 Atabalak 4 Oiloak 5 Txalo, txalo
6 Gure gatua 7 Bi gizon lodi 8 Eskuak txalo 9 Esku joko
10 Arraina 11 Erhi potots jauna 12 Xokoleta 13 Bost erhi
14 Erhi pitiña 15 Arroltzeak 16 Merkatura 17 Eskuak garbiak ditut 18 Oiloa
19 Argi-oilarrak 20 Uhainak 21 Peio eta Maddi 22 Xirixti-mirixti 23 Zamalkari
24 Sagarra 25 Suhiltzaileak

Bere burua espazioan eta denboran kokatu
joko kantatu eta dantzatuen bidez.

2 Piko, piko **4** Oiloak **7** Bi gizon lodi **11** Erhi potots jauna
12 Xokoleta **16** Merkatura **19** Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi

5 – Munduan ihardun (ikus Frantziako hezkuntza ministeritzako lehen mailako eskolen programak, 122-123. or.)

Botzarekin jostatu eta haren ahalak ikertu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Oinarrizko egintzen hautu zabalena erabili
(ibili, jauzi egin, aurtiki...).

4 Oiloak **5** Txalo, txalo **6** Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo
11 Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi **15** Arroltzeak
16 Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa **19** Argi-oilarrak
20 Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Egintza burutzera ausartu.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

Besteekin parte hartu gorputz adierazpen
ihardueretan eta jokoetan, arau soil
batzuen arabera, horien balioa onarturik.

1 Olentzero **2** Piko, piko **3** Atabalak **4** Oiloak **5** Txalo, txalo
6 Gure gatua **7** Bi gizon lodi **8** Eskuak txalo **9** Esku joko
10 Arraina **11** Erhi potots jauna **12** Xokoleta **13** Bost erhi
14 Erhi pitiña **15** Arroltzeak **16** Merkatura **17** Eskuak garbiak ditut **18** Oiloa
19 Argi-oilarrak **20** Uhainak **21** Peio eta Maddi **22** Xirrixti-mirrixti **23** Zamalkari
24 Sagarra **25** Suhiltzaileak

BERTSO-IPUINAREN ZENBAKIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Aditza																									
nor indik. orainaldian	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
nor-nork indik. orainaldian	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
nor-nork indik. iraganean	.						.																		
nor-nori indik. orainaldian											.														
agintera	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
aditz trinkoa																		.						.	.
aditzaren aspektua					.			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
aditz-lokuzioak	.														.										
Deklinabidea																									
-k ergatiboa	.			.										.			.						.	.	.
-fik ablatiboa						.																	.	.	.
-ra adlatiboa						.																	.	.	.
-n inesiboa					.	.			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-en genitiboa				.										.							.				
-ik partitiboa																									
-z instrumentala								.						.											
Adberbioak eta juntagailuak																									
leku aditzondoak																		.							
denbora aditzondoak (gero...)							.																		
denbora adizlagunak (ondotik...)							.																		
aurkitzeko juntagailua (baina,...)							.																		
modu aditzondoa (-ka atzikiduna)							.												.						
Perpausak																									
ezezkoak			.			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
aginterazko perpaus osagarriak								.																	
harridurazkoak							.			.															
helburuzkoak			.																			.			

Beste bertso-ipu in zenbait

Eskua

Deitzen naute erhi kikila,
axita naiz eta abila;
andereek fantesiaz naute,
airean atxikitzen tente.
Ondoan dut nire mutila,
langilea bezain xotila,
eraztunen ibiltzailea.
Lanpero, urguluz betea, hortxet dago
haundi-haundia,
iduri denen nagusia,
josteko baituke xapela.
Lanpetit, hauxe da izena !
ez da segur baliosena,
lan ihes, beti akitua.
Azkenik zorri-hiltzailea,
haundiek diote Behatza
nahiago dut Erhi pototsa.
Hor dago zabal eta azkar
lagunen uztartzaile suhar.
Denek bat elgarrekin,
lan onik dezakegu egin.

Eguberri I

Danba, danba,
nor heldu da ?
Olentzero, Olentzero !
– Sar zaitez, sar zaitez !
– Besta on eta zorion !

Eguberri II

Erhi tiki, Eguberriko zer opari ?
Erhi pitiña, besoetan panpina,
erhi nagia, kamion gorria,
erhi nagusi, Olentzero ikusi,
erhi erakuslea, munduan bakea,
erhi pottolo, egun osoan lo.

Barraskilo

Barraskilo beti da lo,
kanpoan egiten duenean bero.
Hodei ttipia da pasatu
eta euria egin du.
Barraskiloak du atera
kanpora lehen adarra,
eta ondotik bigarren adarra.

Astea

– Egun on astelehena !
– Ontsa da asteartea ?
– Biziki ontsa asteazkena !
– Eta zu, ortzeguna ?
– Zoazi erraitera ortziralar, prest izan dadila,
ebiakoitzeko ezteietako,
lgandearekin ezkontzen delako.

Kuku !

Ku, ku,
kukuak.
Kri, kri,
kirkirak.
Me, me,
ardiak.
Ko, ko,
oilokak.
A, a,
astoak.

Nor da dantzari ?

Nor da dantzari,
jaialdi honetan,
gure pozgarri,
hementxe bertan ?
Dantza zazu Idoia Artetxe,
dantza zazu,
zuk badakizu.

Bi esku

Bi esku ditut,
elgarri so,
goiti so,
beheiti so,
bizkarrez gero,
eta txalo, txalo, txalo !

Pototsa

Pototxa bakarrik da,
ortzantzaren beldur da.
Gordetzen da bat, bi, hiru,
bainan ttipi ttipia
kanpoan egoiten da.
Ttipi ttipia hoztua da,
eta xoko honetan gordetzen da,
kili, kili, kili !

Aita eta Ama

Aita eta ama
etxean dira,
leihotik euriari so.
Bidean euria ari du
eta ttipi-ttipia dabil
paisolaren azpian.

Beste bertso-ipuin zenbait

Zaldi ttipia

Zaldi ttipia merkatura doa,
urratsean.

Zaldi ttipia merkatura doa
trostan, trostan.

Zaldi ttipia merkatura doa,
kalopan, kalopan* !

* lauhazka

Bi gizon ttipi

Bi gizon ttipi
oihanean sartu,
sagararak bildu,
intzaurak bildu,
onddoak bildu,
gaztainak bildu,
eta etxean sartu.

Sagu ttipia

Sagu ttipiak egiten du :
karra, karra, karra.

Gatu haundia heldu da :
miau, miau...

Sagu ttipiak ihes egiten du,
gatu haundiak ez du harrapatu.
Tralala... tralala...

Dona katona

Dona dona katona,
sutondoan aitona,
lepotik behera kutuna.
Atera dadila hemendik,
nexka edo mutila,
tuntuna dena.

Sei sorgin

Sei sorgin sasia,
solasaldi soilean;
sei sorgin sasia,
don, don kandel !
Bariola, bariola,
Plist !

Ezteiak

Honek eta honek eta honek,
bart ezteiak zituzten.
Honek honi zer erran ?
Gomitatzeko hau eta hau;
horra non diren hogeita lau !

Bat, bi, hiru

Bat, bi, hiru, lau,
zakur zaharrak jango hau.
Bost, sei, zazpi,
ez gabiltza gaizki.

Saltoka

Saltoka gabiltza denok, korruan.

Saltoka, saltoka, nor sartuko,
nor sartuko ote da barrura,
barrura, barrura !

Aurrera

Aurrera pauso luze bat,
atzera salto tiki bi (tratra...).

Eskuak gora,
burua behera
eta gorputza biraka.
Gure belauna lurrera,
gure eskuak gerrian,
begi bat hets,
beste bat idek,
eta denok biribildetan !

Don kikalabon

Don don kikalabon,
saltsa buka
erla kuka
kuka madre
saltsa bon.
Bikan, bikan, tortolikan,
bran, brutx !

Pottoloa

Hau tikia da,
hau alferra da,
hau luzea da,
hau bizkorra da,
eta hau, pottolo-pottoloa da.

Altxa eskua

Altxa eskua,
pausa eskua.
Altxa beste eskua,
pausa beste eskua.
Altxa bi eskuak,
pausa bi eskuak.
Gorde eskuak,
erakuts eskuak.
Panpinak egin,
pausa eskuak.

Erakuts eta itzul

Erakuts bi eskuak,
itzul bi eskuak,
beha esku barneak,
itzul bi eskuak,
beha esku bizkarrak,
pausa bi eskuak.

Erakuts eta itzul (II)

Erakuts erhi bat,
altxa erhi bat,
higi erhi bat,
pausa bi erhi,
altxa bi erhi,
higi bi erhi.

Pausa eskua

Pausa eskua,
altxa eskua,
higi erhiak,
hets eskua,
eta banoa.

Xuti

Xuti erhi pototxa,
higi erhi pototxa,
gorde erhi pototxa.
(berdin bertze erhiekin)

Jo erhiak

Erhi ttipiak,
erhi motelak,
erhi luzeak,
erhi pizkorrak,
erhi pottoloak,
hets eskuak,
idek eskuak,
hets eskuak,
gorde eskuak.

Hor zare ?

– Erhi pizkorra, hor zare ?
– Agur !
– Erhi luzea, hor zare ?
– Agur !
– Erhi motela, hor zare ?
– Agur !
– Erhi pottolo, hor zare ?
– Agur !
– Erhi ttikia, hor zare ?
– Agur !
(bertze eskua hetsirik)

Kuku gorde !

Erhi pottolo, gorde zaitez,
edo honek janen zaitu !
Eskua da urrundu,
ta erhi pottolo agertu.

Ustiapen pedagogikoaren edukia	Isabel Casenave, Luixa Giltzu, Maider Igoa, Maialen Tapia irakasleak eta Yves Haran pedagogia aholkularia.
IKASeko batzorde zientifiko eta pedagogikoaren kideak	Piarres Charritton, Beñat Oihartzabal, Xarles Videgain, Yves Haran, Alazne Petuya eta Suzanne Setoain.
Marrazkiak	Marko Armspach.
Mugimenduen itxurak	Gwenaëlle Bidondo.
Idazketaren koordinazioa	Mixel Ernaga eta Jon Irazola (IKAS).
Argitalpenaren ardura	Aines Dufau (IKAS).
Argitaletxea	IKAS euskal pedagogia zerbitzua. Euskal kulturaren sustengatzeko sindikatak, Pirineo Atlantiketako kontseilu nagusiak, Akitaniako kontseiluak eta Frantziako Hezkuntza ministeritzak diruz lagundu elkarteak. Akitaniako CRDPren partaidea (1995.12.11ko hitzarmena).
IKAS elkarteburua	Mixel Jorajuria.
IKASeko argitalpen batzordekideak	Miren Ameztoui, Elixabet Andueza, Nelly Challet, Xan Goenaga, Yves Haran, Irene Ithursarri, Guy Kopentipi, Mixel Jorajuria, Alazne Petuya, Suzanne Setoain eta Akitaniako CRDPko zuzendaria.